

شناسایی و رتبه بندی عوامل درون سازمانی و برون سازمانی مؤثر بر وصول مطالبات غیر جاری (مطالعه موردی: شعب بانک شهر اصفهان)

محمود رفیعی^۱، مهدی علیرضایی^۲، آسیه سلطان محمدی^{۳*}

۱- دانشیار مدیریت، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد خوراسگان، اصفهان، Mr_rafiey@yahoo.com

۲- دانشجو کارشناس ارشد مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد خوراسگان، اصفهان، Mehdi.alirezaei@yahoo.com

۳- فارغ التحصیل کارشناسی ارشد مدیریت صنعتی، دانشگاه ارشد، تهران، soltanmohamadi@yahoo.com

چکیده

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و رتبه بندی عوامل درون سازمانی و برون سازمانی مؤثر بر وصول مطالبات غیر جاری به روش توصیفی از نوع پیمایشی انجام شده است. ابزار جمع آوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته می باشد. همچنین به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش تی تک نمونه، فریدمن و آزمون کولموگروف استفاده شده است. نتایج نشان داد عدم وجود سیستم مناسب ارزیابی و اعتبارسنجی، ضعف کیفی فرآیند و مراحل بررسی تسهیلات و عدم نظارت کافی در نحوه مصرف تسهیلات از مهمترین عوامل درون سازمان و تفاوت نرخ سود سپرده و تسهیلات بانکی و نرخ بهره بازار، تغییرات نرخ ارز و بحران های اقتصادی حاکم بر جهان، ساختار اقتصاد دولتی و نگاه دستور به بخش اعتباری از مهمترین عوامل برون سازمانی مؤثر بر مطالبات معوق می باشد. در نهایت نتایج نشان داد عوامل درون سازمانی بیشترین تأثیر را بر افزایش معوقات بانکی داشته اند.

واژه های کلیدی: نظام بانکی، مطالبات معوق، عوامل برون سازمانی بانکی، عوامل درون سازمانی بانکی

۱- مقدمه

بانکها به عنوان واسطه در اقتصاد یک جامعه عمل می نمایند. بانک ها از طریق جذب سپرده های مشتریان (تجهیز منابع) و اعطای تسهیلات به بخش های مختلف اقتصادی (تخصیص منابع) فعالیت می کنند. از آنجایی که سهم شایان توجه دارایی های بانک از وام ها و تسهیلات اعطایی تشکیل شده و درآمد بانک ها از محل بهره وام ها می باشد. مطالبات معوق که در ادبیات بانکداری به عنوان مطالبات غیر جاری شناخته می شود نتیجه بروز ریسک اعتباری است. مسئولین بانکی و اقتصادی یک کشور همواره سعی می کنند ریسک اعتباری و مطالبات غیر جاری را به حداقل ممکن برسانند تا از ورشکستگی و پیامدهای منفی آن در امان باشند. در ایران بانکها، بزرگ ترین نهاد مالی بوده و اعتبارها رگ حیات سیستم بانکی و تمامی واحدهای اقتصادی می باشد. همچنین توزیع اعتبارها برای هر دو بخش متأثر از سیاست های کلان اقتصادی، بخصوص در حوزه مالی و پولی هستند. از آنجا که بانک های کشور از لحاظ سرمایه بیشتر دولتی هستند. در نتیجه اولین توجه به منظور تأمین منابع به سوی بانکها معطوف می شود. افزایش مطالبات غیر جاری، موجب عدم تحقق اهداف ارائه تسهیلات بانکی در جهت رشد اقتصادی کشور و اتلاف منابع می گردد. [۱]

بدیهی است عوامل متعددی در معوق شدن بازپرداخت تسهیلات اعطایی نقش خواهند داشت که برخی از این عوامل، فاکتورهای بیرونی و متغیرهای کلان اقتصادی نظیر نرخ رشد اقتصادی، نرخ بیکاری، بحران های مالی، تغییر نرخ ارز می باشد. برخی دیگر عوامل ماهیتی وام نظیر، نرخ بهره، میزان و کیفیت وثایق دریافتی، پوشش های بیمه ای، کیفیت رفتاری و اعتباری